

Bekämpning av svamp och insekter i råg

Karl-Arne Hedene, Växtskyddscentralen, Skara

I västra Sverige har årets försök gett små utslag för bekämpning av svamp och insekter i råg. Bekämpningen var lönsam för Amistar i dosen 0,75 l/ha på en av tre försöksplatser medan dosen 0,5 l/ha var olönsam på samtliga.

Bekämpning enligt den tyska prognosmetoden ProPlant var endast lönsam i ett försök. Merutbytet för insektsbekämpning varierade kraftigt mellan försöksplatserna.

Svag lönsamhet för svampbekämpning

I västra Sverige undersöktes lönsamheten att bekämpa svamp och insekter i råg i tre försök. Bekämpningsstadiet var strax före axgång, (DC 45), och detta nåddes i slutet av maj. Försöken var då endast svagt angripna av bladfläcksvampar. Senare blev vädret regnigt och svampangreppen ökade i bestånden. Inlagringen i axen hade då kommit långt och skörden påverkades därför inte i den omfattning som kunde förväntas med hänsyn till angreppets utveckling. I slutet av säsongen skedde en viss brådmognad som troligen också bidrog till minskad lönsamhet för svampbekämpning.

I två försök var merskörden otillräcklig för att täcka bekämpningskostnaden mot svamp oavsett dos. På den tredje försöksplatsen (Karlsfelt) blev merutbytet bra för dosen 0,75 l/ha medan skördeökningen för dosen 0,5 l/ha precis täckte kostnaden. Detta enskilda resultat drog upp medeltalet kraftigt för dosen 0,75 l/ha vilket medförde att bekämpningsnettot i medeltal för de tre för-

söken blev positivt. Bekämpning med preparatet Mentor enligt den tyska prognosmetoden ProPlant var endast lönsam i ett försök (Bjertorp). I medeltal för de tre försöken var bekämpningsnettot negativt.

Varierande merskörd för insektsbekämpning

Bekämpning av insekter i råg gav varierande resultat. I ett av försöken (Hassleholm) var bekämpning inte lönsam ens om åtgärden utfördes tillsammans med en svampbekämpning. På Bjertorp var bekämpning lönsam i kombination med svampbekämpning medan skördeökningen på Karlsfelt var tillräckligt hög för att göra bekämpningen lönsam även om den utfördes som enskild åtgärd. Räknat på ett medeltal för de tre försöken gav bekämpning med Decis mot insekter i år ett negativt resultat om åtgärden utfördes enskilt. I kombination med svampbekämpning blev bekämpningsnettot istället ca 140 kr/ha.

Slutsats

Bekämpningsbehovet mot svamp är i hög grad beroende av hur regnigt vädret är under vår och försommar. I år har svampbekämpning i råg gett en låg merskörd p.g.a. att våren var torr och att rågen brådmognade i slutet av säsongen. Sedan 1999 har svampbekämpning med Amistar i dosen 0,5 l/ha strax före axgång (DC 45) gett ett positivt bekämpningsnetto i 7 försök (60 %) och negativt i 5 (40 %).

Insektsbekämpningen gav i år mycket varierande resultat. Från 1995 har insekts-

bekämpning ingått i totalt 24 försök med Decis i dosen 0,4 l/ha. Av dessa var bekämpning lönsam i 70 % om den utfördes tillsammans med svampbekämpning och i 55 % om den utfördes som enskild åtgärd.

Tabell 13. Bekämpning av svamp och insekter i råg 2002. FiV. L15-2041

Behandling	Dos kg, l/ha	DC	Skörd och merskörd, kg/ha				Medeltal 3 försök	Rel. tal	Bek. netto kr/ha
			Bjertorp Kvånåm "R"-län	Hassleholm Hasslösa "R"-län	Karlsfelt Mellerud "Pn"-län				
Obehandlat			7100	7070	5400	6525	100		
Amistar	0,75	45	620	450	1055	710	109	135	
Amistar	0,5	45	395	380	435	405	106	-30	
Decis	0,4	45	220	45	425	230	104	-20	
ProPlant: Mentor	0,5	45	595	355	-50	300	105	-115	
LSD			446	330	443				
Sort			Esprit	Amilo	Amilo				
Förfrukt			korn	råg	korn				

Råg, pris vid skörd 0,97 kr/kg

Körkostnad 100 kr/ha

Nedkörning 1 % = 63 kr/ha

Amistar 520 kr/l

Decis 80 kr/l

Mentor 440 kr/l

Behandling	Dos kg, l/ha	DC	Medeltal 3 försök	Trippskador % bladslidor	Bladfl. % angripen bladyta	
					Blad 1	Blad 2
Obehandlat			6525	30	11	41
Amistar	0,75	45	710	30	7	37
Amistar	0,5	45	405	29	10	42
Decis	0,4	45	230	17	11	36
ProPlant: Mentor	0,5	45	300	33	14	33